

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Tatiana Veselská

Název: Výuka botaniky na základních školách s důrazem na provázanost výuky na prvním a druhém stupni

Oponentka: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

1. CÍLE A HYPOTÉZY (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Práce zasahuje do mnoha různých tematických oblastí, někdy až příliš široce pojatých. Stejně široce a nejednoznačně jsou formulovány i její cíle. Práci by prospělo lepší zacílení na téma vyjádřené nadpisem práce. Z něj ale není jasné, zda tou zkoumanou **provázaností** je provázanost v obsahu učiva, v používaných metodách a formách výuky, v používaných učebnicích či v jiných parametrech. Toto prosím doplnit na úvod obhajoby.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Předložená práce obsahuje několik částí: teorii, didaktický výzkum, návrh vlastní výukové aktivity a její ověření v praxi. Jejich vzájemná propojenost není někdy zcela zřejmá a chtěla by v textu vždy lépe vysvětlit.

Teorie začíná obecně didaktickým pojednáním o výukových metodách a formách, bez jakéhokoliv vysvětlení souvislosti s tématem práce či zaměřením na didaktiku biologie. Jako jeden z informačních zdrojů zde autorka uvádí bakalářskou práci (Šutová, 2012), což je sekundární zdroj. Lépe vždy čerpat ze zdrojů primárních, zvláště pokud jsou snadno dostupné.

Následuje analýza RVP ZŠ z hlediska výuky botanického učiva. Systematicky se zde objevuje jedna nepřesnost: nejedná se o učební předměty, ale o vzdělávací obory. Analýza je ovšem postačující a jako důležité považuji shrnutí a formulaci závěrů. Přesto bych se ráda zeptala: Jak byste charakterizovala pojetí výuky botaniky na 1. a 2. stupni? Je zde nějaký zásadní rozdíl?

Autorka se dále zabývá učebnicemi a zkoumáním jejich didaktické vybavenosti. Analýza je provedena dobře popsanou metodikou a srozumitelně prezentována a komentována. Tato kapitola je velmi zdařilá, ale není zřejmé, jak přispívá k pochopení provázanosti výuky botaniky na prvním a druhém stupni. Poněkud stranou zde podle mého zůstal samotný obsah výuky botaniky, na který by se autorka měla zaměřit především. V názvu kapitoly by bylo lepší neuvádět vždy celou citaci učebnice.

Další součástí práce je dotazníkové šetření. Cíle dotazníkového šetření jsou formulovány, ale neodpovídají následně stanoveným výzkumným otázkám. Cíle a výzkumné otázky musí být vždy v souladu. Metodika šetření je dostatečně popsána, vzorek respondentů je poměrně veliký. Diskutabilní jsou některé položky dotazníku, např. pokud se učitelů zeptáte, „jaké metody výuky používají nejčastěji“, nemůžete jejich odpovědi vztahovat k výuce botaniky, protože na to oni vlastně neodpovídali (i když je to v nadpisu dotazníku). Výsledky jsou prezentovány graficky, číslování tabulek nesouhlasí s jejich čísly v odkazech v textu (str. 58 a 59 – tab. 12). Příliš mi není také jasné statistické vyhodnocení v tab. 12, 13, 14 a 15 - opravdu ve všech sledovaných parametrech vyšla statistická významnost? Jsou nějaké podobné výzkumy, se kterými by se vaše výsledky daly srovnat?

Poslední část práce se věnuje výukovým materiálům, kdy autorka vytvořila metodiky a pracovní listy pro 1. a 2. stupeň. Tato část je pěkná, dobře využitelná v praxi. Autorka materiály ověřila v praxi a okomentovala.

Diskuse se týká jen výzkumné části práce. Autorka se snaží některé svoje výsledky dávat do kontextu s dostupnou literaturou, vyjadřuje se k cílům výzkumu, zcela ovšem opomíjí výzkumné otázky. U obhajoby se prosím k výzkumným otázkám také vyjádřete.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Práce obsahuje 92 stran textu a 16 stran příloh. Obsahuje všechny předepsané formální náležitosti včetně anglického i českého abstraktu. Je přehledně členěna do kapitol. Jazykový projev autorky je kultivovaný, text je bez chyb. Literatura je vhodně vybrána, ale ne vždy řádně citována. Chybí citace v textu u těchto publikací uvedených v seznamu literatury: Danihelka 2013, Chráska 2007, Kincl a kol. 2000, Kučera 2012, Kučera a kol. 2012, Mlíkovský a Stýblo 2006, Novák a Skalický 2007 a řada dalších. Jaké informace byly z těchto publikací čerpány a kde je v práci najdeme?

4. KOMENTÁŘ OPONENTA(KY) (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Celkový dojem z práce je trochu rozporuplný. Obsahuje řadu velmi zdařilých míst, ale najdeme i místa slabší. Autorce se nedá upřít velké množství práce, které odvedla. Též zvolené téma je důležité pro didaktiku biologie, ovšem muselo by být jednoznačně uchopeno. Navržené výukové materiály jsou v podstatě bez dalších úprav využitelné ve výuce přírodopisu na 2. stupni ZŠ, zde určitě vidím přínos předložené práce.

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Předložená diplomová práce splňuje i přes výše uvedené výhrady požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Praze dne 2.9.2018

RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.